

RAN - 2103000206030003

RAN-2103000206030003**T. Y. B. Sc. (Sem. - VI) Examination March - 2025****Dyes (Generic Elective)****Time: 2 Hours]****[Total Marks: 50****સૂચના : / Instructions**

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

T. Y. B. Sc. (Sem. - VI)

Name of the Subject :

Dyes (Generic Elective)

Subject Code No.: 2103000206030003

Seat No.:

Student's Signature

- (૨) પ્રશ્ન - ૧ ના બધાજ પેટા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૩) જમણી બાજુનાં અંક પ્રશ્નનાં પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
(૪) જવાબો ટૂંકા અને મુદ્દાસર લખો.

પ્ર. ૧. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. ૦૮

૧. FBA એટલે શું ?
૨. DASDSAની બે મોલ સાયનુરિક ક્લોરાઈડ સાથે પ્રક્રિયા કરતા જે નીપજ મળે તેની 4 મોલ એમોનિયા સાથે પ્રક્રિયા કરતા _____ FBA મળે છે.
૩. સલ્ફરબ્લેક રંગકનું સૂત્ર લખો.
૪. રીએક્ટીવ રેડ - B નું સૂત્ર અને ઉપયોગો આપો.
૫. વર્ણબંધક રંગકની વ્યાખ્યા આપો.
૬. અમરાન્થ રંગકની બનાવટમાં ઉપયોગી યુગ્મીકારક પદાર્થનું નામ આપો.
૭. રેપીડોજન્સમાં પ્રિન્ટ માટે ઉપયોગી નિથળ એસિડનાં નામ આપો.
૮. ઔષધ એટલે શું?

RAN-2103000206030003]

[1]

[P.T.O.]

P0245

- પ્ર. ૨. નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.**
- a. FBAના વિશિષ્ટ ગુણધર્મો લખો. FBA માટે સફેદી વધારવાની રીતો સમજાવો. ૦૫
- અથવા**
- a. બ્રિલિયન્ટ યલોનું સંશ્રવણ અને ઉપયોગીતા લખો.
- b. FBAનું વર્ગીકરણ રાસાયણિક બંધારણને આધારે આપો. ૦૫
- અથવા**
- b. 3-ફિનાઈલ-7-મિથોક્સી કુમારીનની બનાવટ અને ઉપયોગીતા લખો.
- c. સલ્ફર રંગકો એટલે શું? દ્વાવક થાયોનેશન પદ્ધતિ સમજાવો. ૦૪
- પ્ર. ૩. નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.**
- a. ક્રિયાબદ્ધ રંગકો એટલે શું? ડાય કલોરોટ્રાયએઝિનાઈલ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. ૦૫
- અથવા**
- a. પ્રોસિયન બ્રિલિયન્ટ બ્લ્યુ M-Rની બનાવટ અને અગત્યતા જણાવો.
- b. વર્ણબંધક રંગકો માટેની કોમ, આફ્ટર કોમ, મેટાકોમ રંગકામ પદ્ધતિ સમીકરણ સાથે સમજાવો. ૦૫
- અથવા**
- b. ક્રિયાબદ્ધ રંગકની ઉપયોગીતા જણાવો. રેમાઝૉલ બ્લેક-B નું સંશ્રવણ આપો.
- c. થાયેઝાઈન રંગક વિશે ટૂંકનોંધ લખો. ૦૪
- પ્ર. ૪. નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.**
- a. પરિરક્ષકો એટલે શું? બેન્ઝીનમાં નાઈટ્રેશન અને રિડક્શનથી મળતા ખોરાકી રંગકની બનાવટ લખો. ૦૫
- અથવા**
- a. ઝેન્થીન રંગકો એટલે શું? સૌંદર્ય પ્રસાધન રંગકો પર ટૂંકનોંધ લખો.
- b. ઔષધીય રંગકોનું વર્ગીકરણ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. ૦૫
- અથવા**
- b. પેઈન્ટ રંગકો એટલે શું? લીથોલરેડ ની બનાવટ અને દ્રાવ્યતા જણાવો.
- c. એઝોઈક રંગકની વ્યાખ્યા આપો. ડાયએનીસીડીનનું સંશ્રવણ લખો. ૦૪

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) All sub questions of question No.1 are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks of the question.
- (3) Write short and to the point answer.

Q. 1. Give answer the following question in short. 08

1. What are FBA?
2. DASDSA react with two moles of cyanuric chloride it gives product which on further reaction with 4 moles of ammonia. So—FBA is obtained.
3. Write the formula of Sulphurblack dye.
4. Give formula and uses of Reactive Red - B.
5. Give definition of Mordant dye.
6. Give useful coupling component in preparation of Amranth dye.
7. Give the name of weak acid used for print in Rapidojens.
8. What are medicine ?

Q. 2. Give answer the following questions.

- a. Write special characteristics of FBA. Explain the methods of increasing whiteness for FBA. **05**

OR

- a. Write synthesis and uses of Brilliant Yellow.
- b. Give classification of FBA according to their chemical constitution. **05**

OR

- b. Write synthesis and uses of 3-Phenyl-7-Methoxy Coumarin.
- c. What are sulphur dyes? Explain solvent Thionation method. **04**

Q. 3. Give answer the following questions.

- a. What are Reactive dyes? Explain Dichlorotri azinyl with example. **05**

OR

- a. State the preparation and important of Procion Brilliant blue M-R.

- b. Explain chrome, after chrome, meta chrome dyeing process for Mordant dyes with equation. 05

OR

- b. State the application of Reactive dye. Give the synthesis of Remazol black - B.
- c. Write short note on Thiazine dyes. 04

Q. 4. Give answer the following questions.

- a. What are Preservative? Write the preparation of food colour obtain by nitration and reduction in Benzene. 05

OR

- a. What are Xanthene dyes? Write short note on Cosmetic dyes.
- b. Explain classification of Medicinal dyes with example. 05

OR

- b. What are Paint dyes? State Preparation and solubility of Lithol red.
- c. Give the definition of Azoic dye. Write synthesis of Dianisidine. 04

—————